

Українські способи подолання емоцій

Коли виникають страх і тривога, сприйміть їх як природні та зачекайте, поки вони вщухнуть (хвилини, години...). Однак у разі дуже сильного страху / тривоги або якщо ви дуже виснажені, добре «заморозити» свої емоції на деякий час (нетривалий).

Учителі не повинні соромитися відчувати страх і тривогу та висловлювати їх перед учнями, залишаючись такими, якими є (*аругамама* японською). Це дає педагогам змогу співпереживати учням та мати гарне спілкування.

Робіть те, що можете, незважаючи на страх і тривогу. Наприклад, занурюйтесь у роботу чи інші завдання. Важливо не думати, що «зробивши це, ви позбавитеся страху».

Дякую за увагу й до зустрічі наступного разу!

Свіже повітря — свіжі ідеї Пленерний урок-експромт

УДК 373.5.016:821.09(100)

<https://doi.org/10.33989/3083-6387.2026.1.354756>

«Ми на пленері», «виїжджаємо на пленер», «робота на пленері», «пленерний живопис» — коли чуєш такі вислови, в уяві одразу виникає картинка, на якій художник на лоні природи малює те, що бачить перед собою: ліс, річку, поле або міський пейзаж.

Французька фраза «en plein air» перекладається «на свіжому повітрі». Ще у XIV—XV ст., коли зображення природи стало не тлом, а повноцінним жанром пейзаж, і виникла ідея пленеру.

© Тамара Гревцева, 2026

Ікебана — японське мистецтво квітів

Тамара Гревцева,

учитель зарубіжної літератури, учитель-методист,
Політехнічний ліцей НТУУ «КПІ» м. Києва

Як же метод пленера може стати у пригоді для шкільної освіти? Згадаймо відомого українського педагога Василя Сухомлинського:

«...шкільне навчання має один дуже серйозний недолік, а саме: з тієї хвилини, як дитина сіла за парту, ми класними стінами, дошкою, книгою, зошитом відгороджуємо її від того середовища, в якому відкрилось її перше джерело живої думки і живого слова, — від природи, від лісу і саду, від тихої діброви і зеленого луку, від синього неба і вогняної квітки соняшника, від дзвінкого дзвіночка жайворонка і дзюрчання перших весняних струмочків...». Стосувалося це передусім учнів початкових класів і називалося уроки розвитку мислення на природі. А «Школа радості» Василя Олександровича, призначена для дошкільнят, була покликана забезпечити м'який перехід до комфортного шкільного навчання.

Уроки зарубіжної літератури

Шестикласники
Політехнічного
ліцею НТУУ «КПІ»
м. Києва
на пленері.

А як щодо вивчення на свіжому повітрі конкретних шкільних предметів? Назву вже придумали: пленерний урок. Перше, що спадає на думку, — «Пізнаю природу», географія, мистецтво... Думаю, кожен учитель-предметник може знайти на шкільному подвір'ї щось корисне і цікаве для матеріалу, що вивчається чи уже вивчений.

Урок, про який хочу розповісти, я не називала пленерним, ба навіть не планувала його. Просто була весна, останні уроки навчального року, гарна погода і чудовий настрій. Завдання виникли спонтанно, були відкориговані учнями і ними ж із задоволенням виконані.

Отже, матеріал із зарубіжної літератури за 6 клас засвоєно (навіть оцінки уже були виставлені), твори прочитані і обговорені. Чим зацікавити? Тільки творчим підходом, асоціативним мисленням і — бажанням.

Тож гайда на вулицю! Поєднаймо прогулянку із повторенням вивченого! Завдання — знайти місця, предмети, речі, які можуть викликати асоціації з прочитаними у 6 класі творами із зарубіжної літератури. Перше, що зробили учні, — звичайно, порозбігалися. Ну хоч повітрям подихають...

Аж ось збираються одне за одним: знайшли! Показують або приносять і, що важливо, — не одразу називають свої асоціації, а дають можливість одноокласникам відгадати знайдене. А серед такого було:

Будівля навчального закладу — школа, яку так не любив Грегуар Дюбоск, а також спортивний майданчик поруч («35 кіло надії» Анни Гавальди).

Жовта квіточка (квітку жовтого кольору принесли дідуся герої оповідання Ульфа Старка «Чи вмієш ти свистати, Юганно?»).

Недозріла вишенька (як ілюстрація до епізоду кражі вишень — там стиглих — з твору Ульфа Старка).

Годинник на руці фізрука (пам'ятаєте, герой оповідання Джека Лондона «Любов до життя» постійно заводив свій годинник, незважаючи на начебто безглуздість таких дій).

Дерев'яний стовп (на якому в принципі міг би заповнювати свій календар Робінзон Крузо з однойменного роману Даніеля Дефо).

Ялинка, яка нагадала про Різдво, зображене у творах Миколи Гоголя і Чарльза Дікенса.

Далі виникають живі картинки: Єгор зображає, як Кліві Лірой «входить» в образ куща («Запах думок» Роберта Шеклі).

Коли входиш в образ літературного героя.

Ця черга на фото — до «Джоконди» в Аніному виконанні («Усмішка» Рея Бредбері).

Знахідок чимало — цікавих, часом неочікуваних, і свідчать вони і про креативність наших дітей, і про їхнє критичне мислення, й активність, і бажання співпрацювати. Ну й про те, що прочитані твори не залишили їх байдужими...

Ми працюємо у місті й, звичайно, обмежені рамками території. Якщо ж ваша школа розташована у сільській місцевості, — ідіть разом з дітьми на пленер!

Черга до «Джоконди» (за новелою Р. Бредбері «Усмішка»).

Вікторія Туряниця,

учителька-методистка зарубіжної літератури, української мови та літератури, головний спеціаліст відділу інституційного аудиту управління Державної служби якості освіти в Закарпатській області

«Так ніхто не кохав...» Сценарій літературного свята (8 клас)

УДК 37.091.3:379.81

<https://doi.org/10.33989/3083-6387.2026.1.354758>

Мета заходу:

навчальна:

- розкрити поняття кохання як шляхетного почуття, що включає повагу, щирість, вірність, відповідальність;
- розширити знання про твори на тему кохання письменників різних часів від античності до наших днів;

© Вікторія Туряниця, 2026

- поглибити розуміння ідейно-художнього багатства творів про кохання, їхньої символіки та образності;
- активізувати читацькі інтереси, спонукати до емоційного сприйняття побаченого й почутого;

розвивальна:

- формувати вміння розвивати красу почуттів через літературу, музику, мистецтво;
- розвивати зв'язне мовлення, логічне мислення, пам'ять;
- удосконалювати навички виразного читання прозових та ліричних творів;
- розвивати артистичні і творчі здібності (декламування поетичних творів, інсценізація, пісня, танець);

виховна:

- формувати культуру почуттів, розуміння сутності справжнього кохання, поваги до протилежної статі;